

کازرون در یک نگاه

مروریدی نیمه راه خلیج فارس

هنگامی که فراز و نشیب کوه‌های عظیم ارتفاعات جنوبی فارس را پشت سر می‌گذارید، و از تنگ زیبای بوالحیات، قدم به دشت وسیع و باصفای بزم می‌نهد، به منطقه‌ی جغرافیایی کازرون رسیده‌اید؛ منطقه‌ای که از جهت حاصلخیزی خاک، وفور آب‌های زیرزمینی، عظمت آثار تاریخی، تنوع منابع طبیعی و بالاخره برکت نعمت‌های گوناگون و تیز پشتکار و هوشیاری مردم، یکی از غنی‌ترین مناطق مملکت ماست. به طوری که با نیم نگاهی به وضع آن در همه ابعاد یاد شده، می‌توان پذیرفت که عنوان‌های «شهر سبز»، «مروریدی نیمه راه خلیج فارس»، برای سطح گسترده‌ی پر نعمت و ثروتی که در همسایگی بقادر جنوب قرار گرفته است، چندان هم دور از واقعیت مانوس، نیست.

ویژگی‌های جغرافیای طبیعی و انسانی

حدود و موقعیت:

کازرون در مغرب شیراز و در جلگه‌ای به طول ۸۶ کیلومتر قرار گرفته و فاصله آن تا شیراز ۱۵۴ و تا بوشهر ۱۷۰ و تا بهبهان ۲۲۴، تا اهواز ۵۱۳ و نیز تا تهران ۱۰۶۰ کیلومتر است. از طرف شمال و شمال شرقی به شهرستان ممسنی و بهبهان، از شمال شرقی و مشرق به شهرستان شیراز، از جنوب و جنوب غربی به شهرستان برازجان و از جنوب شرقی به شهرستان فیروزآباد محدود است. در امتداد ۵۱ درجه و ۳۵ دقیقه از نصف النهار شرقی نسبت به رصدخانه «گرینویچ» و ۲۹ درجه و ۳۵ دقیقه عرض شمالی نسبت به خط استوا قرار گرفته و از سطح دریا ۷۳۲ متر (بعرضی جاها گفته شده ۸۳۰ متر) ارتفاع دارد.

دمای این شهر حداکثر به ۴۹ درجه سانتیگراد و حداقل به ۶ درجه سانتیگراد می‌رسد. و میانگین باران در سال‌های کم باران کمتر از ۵۰۰ و در سال‌های پر باران ۷۰۰ میلی‌متر است.

دریاچه‌ی پریشان، زیستگاه پرنندگان مهاجر جهان

در دشت کازرون، در ۱۵ کیلومتری مشرق این شهر و در دامنه کوه کتل دختر دریاچه‌ای قرار دارد، که به نام «پریشان» خوانده می‌شود و با بیش از ۴ هکتار مساحت و ۷۱۷ متر ارتفاع، تنها دریای شیرین فلات ایران و زیستگاه گونه‌های نایاب پرنندگان و آبزیان است.

عمق این دریاچه که یکی از زیباترین دریاچه‌های ایران است، در عمیق‌ترین نقطه از ۳/۵ متری تجاوز نمی‌کند و آب آن از صدها چشمه کوچک و بزرگ مناطق «دشت اوژن» و «دشت فامور» فراهم می‌شود. گذشته از این در کف دریاچه، ده‌ها چشمه جوشان آب شیرین وجود دارد و به همین سبب همیشه پرآب است. این دریاچه آبشخور هزاران جانور وحشی و پرنده کمیاب است و با این همه، هرگز آب آن کاهش نمی‌یابد ولی ابعاد آن به‌طور دائم در تغییر است و سال به سال، قسمت‌هایی از خاک را به‌زیر آب می‌برد به همین دلیل نیز نام «پریشان» بر آن نهاده‌اند.

راه‌ها: شهرستان کازرون که در سر راه شیراز - برازجان و بوشهر و بیهان اهواز قرار گرفته منطقه‌ای کوهستانی است. بنابراین راه‌های ارتباطی و جاده‌هایی عمده از گردنه‌ها و گسل‌های سخت عبور می‌نماید. راه‌های شوسه که از کازرون می‌گذرند از راه شیراز کازرون، بوشهر - کازرون به ۹۰ کیلومتر و بیهان و اهواز عبور می‌کند. راه‌های فرعی فراوانی در این منطقه مشاهده می‌شود.

کشاورزی: حوزه شهرستان کازرون از نظر کشاورزی و باغداری حاصلخیزترین و مستعدترین زمین‌ها را دارد. زیرا انواع و اقسام محصولات سردسیری و گرمسیری را می‌توان در این منطقه به‌عمل آورد. محصولات عمده کشاورزی مانند غلات، برنج، حبوبات، کتف، پنبه، کتجد، صیفی‌جات و سبزیجات. اهالی دهات و روستاهای کازرون که حدود ۲۰۰ پارچه آبادی و ۴ بخش و حومه است، کشاورز بوده و موقع بیکاری به‌کار معامله و تجارت داخل ایران و خارج مشغول هستند. صنایع دستی کازرون عبارتند از: بافندگی، ضرب سکه، سفال‌سازی، گیوه‌دوزی، دولچه‌دوزی و نمدمالی.

ویژگی‌های آماری: شهرستان کازرون با حدود ۴۵۴۸ کیلومتر مربع مساحت براساس سرشماری عمومی سال ۱۳۶۵، دارای ۳۹۳۰۱ خانوار و ۲۱۹۰۱۳ نفر جمعیت است و شهر کازرون براساس آمار سال ۱۳۷۵ در حدود ۸۲ هزار نفر می‌باشد.

آثار باستانی و بناهای تاریخی:

بیشاپور یادگار باستانی، نمایشگر عظمت و شکوه ایران باستان در حدود ۱۷۰۰ سال پیش، شاه‌نشین شاپورهای سلسله ساسانی بوده است و کتیبه‌ی بهرام گور ۱۶۳۰ سال پیش در فاصله ۱۷ متری در سینه‌کوه نقش بسته است. قصر گل‌اندام و چهار طاق در جره از آثار بهرام گور است.

معبد بزرگ آناهیتا (الهه آب) در بیشاپور در ۱۷۰۰ سال پیش به وجود آمده است و محل سیر و سیاحت و تماشای جهانگردان و ایران‌گردان است. تالار تشریفات در کنار معبد است. کاخ والرین در کنار معبد است. جایگاه نیاز و مناسک در بیشاپور است. بنای اسلامی بیشاپور روی آتشکده بیشاپور ساخته شده است.

تنگ چوگان سرزمین همیشه بهار، باگنجینه‌ای از نقش‌های حجاری شده بر سینه‌کوه است. غار شاپور و مجسمه شاپور یکی از آثار بسیار مهم تاریخی شهر بیشاپور است که مشتاقان بسیار زیادی در طول تاریخ داشته ر دارد. قلعه شاپور، یکی دیگر از آثار تاریخی و باستانی بیشاپور است و آتشکده کازرون، نقش تیمور از آثار دیگر بیشاپور است.

جره منزلگاهی باستانی بین تخت جمشید و شوش

به فاصله ۴۵ کیلومتری جره و بالا ده و جرد دارد که دادگاه بهرام گور در آن ناحیه است و «نقاره خانه» بهرام گور و کتیبه بهرام گور در آن جا است. آرامگاه کرورش اول معروف به گور دختر در آنجا است.

گردشگاهها

- ۱- باغ نظر در کازرون ۲- آب انبار باغ نظر در کازرون ۳- گودباغ نظر در کازرون ۴- باغ نظر پارک عمومی شهر.
- یک کتابخانه عمومی به نام آبت‌اله مدنی، یک کتابخانه کنار مسجد جامع در میدان شهر.
- کتابخانه کانون پرورش فکری کردکان و نوجوانان، مرکز فرهنگ سیدالشهدا و آموزش و پرورش.